

छन्दसां वृत्तिनामानि ।	छन्दसां लक्षणगणाः ।	छन्दसासुदाहरणानि ।
जघनचपला	प्राक्प्रतिपादितमर्द्धं प्रथमे प्रथमेतरे च चप- लायाः । लक्ष्माश्रयेत खोक्ता विशुद्धधीभिर्जघनचपला ॥ २२२२११२ २१११२११११२२ २२११२२ १२११११११२२ आर्याप्रथमार्द्धं समं वस्त्रा अपरार्द्धमाह तां गीतिम् । २११२२२२ २१११११२११२ २२२२२२ १२१२१२१२२२ आर्यापरार्द्धतुल्ये दलद्वये प्राङ्मुखगीतिम् । ११२१२२ २२२१२२२२ २२१११२२ २११२१२२२ आर्याश्रकलद्वितये विपरीते पुनरिहोद्गीतिः । २२११२११ २२२१२२२२ २२२२२२ २११२१२११२२ आर्याप्राग्दलमन्तेऽधिकगुरु तादृगपरार्द्ध- मायोगीतिः । २२२१११२ १२१२१२११२२ २२२२२२ २२२१२११२२२ पूर्वार्द्धे विश्रब्धास्तुविश्रब्धा वा मात्राणां परार्द्धे धोदृशमात्राणां परे लघुवर्णचतुष्टये सति प्रथमं द्वितीयं वा लक्ष्यचरं प्राप्य आर्यायाः सामान्येन वृत्तिनियमः ॥ वैतालीयम् । अपरवर्णमित्येके । मङ्गविषमेऽष्टौ समे कलास्ताश्च समेषुर्नो निर- न्तरा । न समाज पराश्रिता कला वैतालीयेऽन्ते रत्नौ गुरुः ॥ ११२१२१२२ ११२११२१२२ ११२१२१२२ २२२२१२२२ तत्रैवान्तेऽधिके गुरौ स्वादौपच्छन्दसकं कवीन्द्र- हयम् । २२२२१२२२ २२२११२१२२२ २२२२१२२२ २२२११२१२२ अपच्छन्दसकम् २२२२१२२२ २२२११२१२२२ २२२२१२२२ २२२११२१२२ यतदैतालीयमेदः ॥	लक्ष्माः शङ्कारपटुर्यौवनमदचक्षुः सुललिताङ्गः । आसीद्व्रजाङ्गनानां मनोहरो जघनचपलानाम् ॥ केशववंशीगीतिर्लोकमनोहरिणहारिणी जयति । गोपीमानयत्येभिर्मोचनी दिव्यगायनाच्छया ॥ अथ द्वितीयचरणान्तलघोर्गुरुत्वम् ॥ नवगोपसुन्दरीणां रासोक्तासे मुरारातिम् । अक्षारयदुपगीतिः स्वर्गङ्गरङ्गीदृशा गीतिम् ॥ नारायणस्य सन्ततमुज्जीतिः संस्तुतिर्भक्ता । अर्चयामासक्तिर्दुस्तरसंसारसागरे तरणिः ॥ हर्षाश्रुस्तिमितदृशः प्रमोदरोमाश्च कञ्चुकाक्षितदेहाः । आर्यागीतिं भक्ता गायन्तं श्रीपतेस्वरितचञ्चलाम् ॥ लघुगुरुविषम्यष्टपप्रस्तारभेदेन बहुविधा आर्या भवन्ति ॥ सुखेन मदेन चर्चितं तव यस्मिन्दति राधिके कुचम् । मुदमातनुतेऽथ प्रक्षिप्तं तद्द्वैतालीयं फलं हरेः ॥ लघुगुरुव्यत्ययेनापि बहुधा भवति ॥ आतनानं सुरारिकान्ताखौपच्छन्दसकं हृदा विनोदम् । कंसं यो निर्जघान देवो वन्दे तं जगतां स्थितिं दधानम् ॥